

színészek október elsejétől március végéig játszottak, vagyis az egész téli évadban.

Az első színigazgató, aki a teljes évad tartama alatt működött, Andorffy Péter volt, de anyagi zavarok siettettk a szín-társulat távozását.

1907-től három esztendőre Balla Kál-mánnak ítélték oda a színházat, 1910-ben pedig Polgár Károlynak, aki 1919-ig mű-ködött Pozsonyban szép eredménnyel. Az államfordulat végét jelentette Polgár po-zsonyi színigazgatói tevékenységének. A csehek elfoglalták a pozsonyi dicső multú színházat és »Szlovák Nemzeti Színház«-nak léptették elő, a cseh és szlovák opera bevonult és a magyaroknak távoznok kel-lelt, illetve »csak mint vendégek« jöhet-tek el, úgy mint valamikor nagyon régen, az ős koronázó városba.

Az államfordulat utáni első esztendő-kben Faragó Ödön jőnévű társulata ven-dégszerepelt a pozsonyi színházban sok si-kerrel, majd egy éven át Földes Dezső játszott. Utána Faragó Ödön következett ismét, 1926. okt. 26-ig, amikor Iván Sán-dor vette át Faragó társulatának vezetését.

A pozsonyi szlovák minisztérium, illetve a prágai közoktatásügyi minisztérium ren-delkezése folytán a magyar színtársulat kéthetenként és pedig minden alkalommal hétfőn, kedden játszhat a városi színház-ban, nyáron pedig az operett-társaságával egy hónapra jön el Pozsonyba. A többi időt vándorúton tölti s felkeresi azokat a kis felvidéki városokat, amelyekben még magyar kisebbség létezik.

Iván Sándor — dacára a nehéz viszo-nyoknak — elsőrangú társasággal játszott a pozsonyi magyarság teljes meglegedé-sére, míg 1928-ban a prágai minisztérium váratlan utasítással ketté nem osztotta a Felvidék magyar színi területét s Iván Sándornak a keleti területet Kassával, a nyugati területet pedig Pozsonnyal Földes Dezsőnek ítélte oda.

Abban a színházban tehát, amelyben a magyar színésztet legjelesebbjei működtek, amelyben Fedák Sári, Hettyei Aranka, Szentgyörgyi Lenke, Beregi Oszkár, Dal-noki Viktor és sok más jeles magyar szí-nész nevelkedett, ma az idegen műzsa ural-kodik s a magyar vándortársulatok, úgy mint száz esztendővel ezelőtt, csak túrt idegenként tartózkodhatnak néhány hétig a

történelmi magyar városban. (Irodalom: Benyovszky Károly, »A pozsonyi magyar színésztet története 1867-ig«. Pozsony, 1928.) (Benyovszky Károly.)

Pönögei Kiss Pál, Petőfi egyik szí-nészi álneve.

Pöstyéni színésztet. Pöstyénben (Nyitra m.) már 1831. jún. 16-án működtek ma-gyar színészek: Balogh István ismert vándorcsapata érkezett ekkor ide és 6 előadást játszott. A későbbi években is szívesen keresték fel a színigazgatók ezen fürdő-helyet. Újabb időkből a következő ese-ményeket jegyeztük fel a pöstyéni színé-szetről: 1882. máj. 28-án Tóth Béla szín-társulata működött itt. 1908. júl. 21-én pedig Mezei Béla az igazgató. Bemutató előadása Heltai Jenő »Naftalin« c. víg-játéka volt. 1910. és 1911. nyarán Szabó Ferenc társulata látogatta meg e fürdőhe-lyet. Ez időben ismertebb tagok voltak: Kállay Jolán, Juhos Margit, Székely René, Gulyás Menyhért, Barics Gyula, Nagy Gyula, Justh Gyula, Stoll Béla, Sziklai Jenő. 1912. júl. 21-én dr. Pa-tek Béla győri színigazgató játszott itt. Egy év múlva újra Szabó Ferenc nyerte el az állomást. Ő játszott itt 1916—17. és 18-ban is. (A gróf Erdődy Imre-féle park-színházban tartották az előadásokat.)

Prágai magyar színésztet. Prágában 1925. júl. 3-án Faragó Ödön kassai szín-igazgató társulata »Marica grófnő«-t adta elő. »A zsúfolt ház nagy ünneplésben részesítette a magyar művészeket, köztük elsősorban Kosáry Emmi, a társulat pri-madonnáját.« (»Nemzeti Ujság«, 1925. júl. 4.).

Première (fr. prömjé), a színdarab be-mutató (első) előadása. Helyes kifejezé-sül, amíg a fővárosban csak egy szín-ház volt: »premier« helyett »bemutató«-t írtak a lapok. Újabbban használják a »pre-miert«-t a közéletben.

Premier-közönség. A fővárosban így hívják az elite-társadalom azon tagjait, akik mintegy kiválasztottnak tartják ma-gukat ahhoz, hogy valamely színházi be-mutaton elsőül megjelennek. A nízegő kri-tika is hozzájárul hiúságuk felkeltéséhez,